

Elsősorban e mérés eredmény indított arra, hogy kutatásomban első lépcsőként olyan platformot keressek, amely révén az ember–robot közös munkavégzés minél egyszerűbben megvalósítható. Ennek érdekében idén augusztusban egy 11 tagú nemzetközi konzorcium vezetőjeként Horizont 2020 pályázatot nyújtottam be, amelyben 4,9 millió euró összegű támogatást igényelek egy olyan, kiterjesztett valósággal operáló, szociális hálózatot is magába foglaló platform kialakítására, amely mind a lakosság és rendőrség, rendőr és rendőr, illetve rendőr és robot közötti kommunikációt képes a kiterjesztett valóság hídján át a kibertérbe emelni és ennek segítségével egyszerűbbé, gyorsabbá és hatékonyabbá tenni.

Az uniós források minél jobb felhasználása érdekében arra törekszem, hogy a hazai kutatók és leendő kutatók figyelmét a téma iránt felkeltsem. Erre kiváló lehetőséget biztosít egyrészt az NKE HHK által évente megrendezett *Robothadviselés* konferencia, másrészt az NKE és a BME közötti együttműködés által nyújtott lehetőség, mely – reményeim szerint – a 2015/2016-os tanévtől kezdődően közös TDK, diplomamunka illetve szakdolgozati témák kiírásában testesül meg.

Terveim között szerepel még egy intézményközi tudományos diákkör megalapítása annak érdekében, hogy a téma számára megfelelő kutatói utánpótlást, esetleg a távolabbi jövőben egy egyetemi kutatóintézetet illetve megfelelő tudásmenedzsmentet biztosíthassunk.

Kovács Gábor

Az integrált határellenőrzési rendszer létrehozására irányuló törekvések Törökországban

10.17047/HADTUD.2015.25.1-2.162

Az aszimmetrikus hadviseléssel kapcsolatos szakirodalom széles körűen feldolgozza annak megjelenési formáit. Ennek egyik markáns elemét képezi a terroristák és a terrorizmus elleni küzdelem. Az aszimmetrikus hadviselés nem stratégiai szinten érvényesül, hanem a szemben álló felek közötti küzdelem bármely formája megjelenhet az eszköztárban.

2010-ben lehetőségem nyílt „Az integrált határigazgatási rendszer létrehozása” EU-s Twinning program keretében Törökországban tölteni másfél évet. Munkavégzésem során szembesültem a robbantásokkal, a rendőrállomány elleni merényletekkel, a sportoló rendőrök elleni támadással, a határőrőrsök megtámadásával és a katonák lemészárlásával. Ezen alatt az idő alatt sikerült tanulmányoznom Törökország államhatárainak őrzetében résztvevő szervezetek feladatrendszerét, amely szervezetek szerepe rendkívül meghatározó az ország biztonsága szempontjából.

A törökországi politikai vezetés és a lakosság nagy része elkötelezett az uniós csatlakozás mellett. Ebben a csatlakozási folyamatban meghatározó elem a törökországi államhatárok – mint leendő uniós és később majd schengeni külső határ – megbízható őrzése. Az ország jelentős szerepet tölt be a kelet-nyugati irányultságú

illegális migráció vonatkozásában, a keleti és déli határainak irányából számottevő mennyiségű illegális migráns érkezik az országba.

Jelenleg öt, meghatározó szervezet foglalkozik a határellenőrzéssel: a török szárazföldi erők, a nemzeti rendőrség, a csendőrség, a parti őrség és a vámőrség. Ezen szervezeteken kívül más szervezetek is jelen vannak az államhatárokon, melyek közül kiemelhető az Egészségügyi Minisztérium tevékenysége, amely az általános egészségügyi- (human), valamint az állat- és növény-egészségügyi rendszabályok betartását ellenőrzi. A szervezetek közötti együttműködés és információcsere minimális, így a hatásfokuk nem elegendő ahhoz, hogy ebben a formában megfeleljenek az uniós normáknak.

A török állami vezetés eltökélt szándéka volt, hogy a több szervezet együttes tevékenységével megvalósuló jelenlegi határellenőrzési rendszer helyett létrehozásra kerüljön egy teljesen új, önálló, hivatásos állománnyal működő, nem katonai jellegű határőr szervezet.

A török szárazföldi határok általános jellemzői

Törökország földrajzi elhelyezkedése kedvező, Európát köti össze Ázsiával és Afrikával. Kelet és Nyugat találkozási pontja, ezáltal az Ázsiából és Afrika irányából érkező kelet-nyugati illegális migráció egyik fő útvonalába esik. A szárazföldi határok őrizetért, az egész ország szárazföldi határainak vonatkozásában (az Iraki határviszonylat egy kisebb szakaszának kivételével, melyet a Török Csendőrség ellenőriz), a Török Szárazföldi Erők speciális határőr egységei felelősek.

A törökországi teljes szárazföldi határszakaszon (2 949 km) összesen 390 katonai és csendőrségi objektum található.¹ Ezek az őrsők önellátóak, biztonságukról maguk gondoskodnak, az állomány sorállomány, néhány tiszt vezetésével, létszámuk igen változó.

A határőrizetben modern eszközöket és felszereléseket alkalmaznak (hőkamera, elektromos érzékelők), de a rendszer alapja alapvetően a járőrszolgálat és figyelő járőrök. A katonák az illetékességi terület teljes mélységében együttműködnek a rendőrség és a csendőrség erőivel. Az elfogott személyeket további eljárás lefolytatására nekik adják át.

Az erők és eszközök elhelyezésénél általában figyelembe vették a földrajzi-, az időjárási viszonyokat és a kockázatelemzés eredményeit.

Törökország és a szomszédos országok államhatárainak nagyságrendje

A Török állam teljes államhatárának hossza: 9479 km (ebből szárazföldi: 2949 kilométer, tengeri: 6530 kilométer).

Törökországot a szárazföldön nyugatról két ország, keletről és délről hat ország határolja. Határbiztonsági szempontból a keleti- és déli államhatárok jelentik a legnagyobb kockázatot.

1 A könnyebb érthetőség miatt, a továbbiakban *határőr őrs* megnevezés kerül alkalmazásra. (A szerző megjegyzése.)

- A határbiztonságot számtalan veszély fenyegeti, melyek közül a legjellemzőbbek:
- a szomszédos országokban lévő eltérő állami berendezkedés és jogrendszer;
  - a szomszédos országok határőrizeti rendszere és eljárása nem eléggé modern és nem kompatibilis a törökországi rendszerrel, vagy egyes országok nem is őrzik a határaikat;
  - egyes szomszédos országok támogatják az illegális migrációt és a politikai okokból történő kivándorlást (legális migráció), támogatják továbbá, hogy a török nyelvű lakosság elhagyja országukat;
  - némelyik szomszédos ország támogatja a Törökország elleni fegyveres tevékenységet;
  - a szomszédos államok az illegális migráció visszaszorításában esetenként nem partnerek (nincs ennek érvényben lévő kiadatási egyezmények);
  - néhány szomszédos országban, az embercsempészás, a szervezett bűnözés és a terrorista szervezetek száma évről évre nő.

Az egyes határviszonylatok jellemzői

A bolgár–török határviszonylat

Ezen a határszakaszon a fő veszélyt a kifelé irányuló illegális migráció jelenti, e mellett jelentős a csempésztevékenység. A viszonylatban Edirne–Kapikule a legnagyobb közúti- és vasúti határátkelőhely, ahol a többi, határellenőrzésben résztvevő szervezettel együtt, a rendőrség hajtja végre a határforgalom ellenőrzési feladatokat. A törökök a bolgár határrendészeti szervekkel szoros kapcsolatot ápolnak, a közös járőrszolgálat ellátására és az információk cseréjére megállapodás-tevezetet készítettek elő, az együttműködés elkezdődött.

A görög–török viszonylat

A görög–török kapcsolatokra az elmúlt évszázadok ma is rányomják a bélyegüket. A Török Hadsereg határon szolgálatot teljesítő erőinek a hatékonysága nem elégséges. Görögország irányába tartó illegális migránsok jelentős száma miatt a Frontex a korábbi években időszakonként segítséget nyújtott a görög határrendészeti szerveknek. A gyorsreagálású, nemzetközi határrendészeti erőkből álló szervezettel, időszakonként akciókat szervez és hajt végre főleg a görög–török határviszonylat görög oldalán. A végrehajtott akciók eredményesek, az akciók alatt és az azokat követő időszakokban, statisztikailag kimutatható az illegális határátlépések csökkenése.

A szíriai–török viszonylat

2011 első félévében a Szíriában lezajlott zavargások miatt, több ezer menekült érkezett Törökország területére, ahol az államhatár közelében ideiglenes menedéket biztosítottak számukra a török hatóságok. Ezeknek a menekülteknek a száma 2014-ig folyamatosan növekedett, a szíriai polgárháború miatt nem tudnak visszatérni hazájukba. A szír hatóságok határőrizeti hatékonysága gyenge, rendkívül magas az illegális migránsok és a menekültek száma.

Az iraki–török viszonylat

Ebben a határviszonylatban a legmeghatározóbb veszélyforrás a terrorveszély. A határőrizeti feladatokat itt a csendőrség hajtja végre. A területen (az ország mélységében) a hadsereg is jelen van, esetenként megelőző csapásokat hajtanak végre az iraki területen megbújó a PKK² terroristák és bázisaik ellen. Az Iszlám Állam terroristái is komoly veszélyt jelentenek.³ Emellett, jelentős az ember-, az áru- és a kábítószercsempészet. Ennek a jelenségnek a megakadályozása jelentős erőt igényel és köt le a rendészeti és a honvédelmi szervektől.

A terepviszonyok ezen a területen meglehetősen mostohák, az időjárás szélsőséges, hideg, hegyvidéki. A viszonylatban, az államhatár mentén a török oldalon aknamező található, melynek visszatartó képessége csekély.

Az iráni–török viszonylat

Az iraki határszakaszhoz hasonlóan, az iráni viszonylatban is meghatározó veszélyforrás a terrorfenyegetettség.⁴ A határszakaszon, az államhatáron átnyúló bűnözés jelentős. Legjellemzőbb az embercsempészet, a kábítószers- és árucsempészet.

A csempészek a nehezen járható utak miatt, ösvéreket és lovakat használnak közelekedési eszköz gyanánt. A határvonal közelében itt is gyakran találhatunk településeket, mely megnehezíti a jogellenes cselekmények felfedését. A határterület a tengerszint felett 2000–3000 méter magasságban terül el. A határőrizeti munkát számos vízmosás, völgy nehezíti meg, a hegységek magasak és nehezen járhatóak. Az időjárási viszonyok főleg a téli időszakban mostohák. Téli időjárás uralkodik az év 10 hónapjában. A heves hóesések következtében a közelekedés télen néha lehetetlen.

2 „A Kurdisztáni Munkáspárt (Partiya Karkeren Kurdistan – PKK) 1974-es alapítása óta jelentős problémát okozott a török kormányok életében. Törökország a legutóbbi időig nem ismerte el a kurd kisebbség létezését, a török nép részének tekintette őket. A PKK 1974-ben marxista-leninista lázadó csoportként alapított kurd szeparatista szervezet, amely a független kurd állam létrehozását tűzte ki céljául, de akkor még egy világméretű kommunista forradalom kereteiben. Tagjai főképpen törökországi kurdok voltak. A szervezet 1984-ben kezdte meg fegyveres harcát, mely akkor még csak vidéki akciókra korlátozódott. A váltást a '90-es évek hozták el, amikor a PKK fő profiljává a városi terrorista cselekmények váltak.” A terrorizmus szerepe a török biztonságpolitikában http://biztpol.corvinueembassy.com/?module=corvinak&module_id=, Letöltés. 2014. 11. 21.

3 „Az elmúlt napokban komoly harcok folytak az Iszlám Állam fegyveresei és a kurd Peshmerga között, amelynek eredményeként a kurdok visszafoglalták a stratégiai szempontból kulcsfontosságú várost, Rabiát. A győzelemmel elvágta a dzsihadista csoport utánpótlási útvonalát. Eközben a szír–török határnál fekvő, kurdok lakta Kobane városát több oldalról ostromolják a dzsihadisták, Törökország felé menekülésre készítve az ott élő kurdokat. A török vezetés kezdeti dilemmája lezárult, és a parlament elfogadta azt a kormányzati javaslatot, amellyel az ország is csatlakozik az Iszlám Állam elleni harchoz.” http://kitekinto.hu/iszlam/2014/10/04/heves_harcok_sziria_iraki_es_torok_hatarainal/#.VIIIZVDctCt8 Kápoly Máttyás | 2014. október 4., szombat, Letöltés. 2014. 11. 21.

4 „A török parlament felhatalmazást adott csüörtörtökön a kormánynak, hogy katonai alakulatokat küldjön Szíriába és Irakba az Iszlám Állam fegyveresei ellen. A török hadseregnek 1 évre nyílt meg ez a lehetőség. A parlament azt is engedélyezte, hogy a szíriai és iraki terrorellenes hadműveletekben részt vevő külföldi katonák török katonai támaszpontokat használhassanak, és azokról induljanak bevetésre” <http://444.hu/2014/10/02/a-torok-hadsereg-is-mehet-harcolni-az-iszlam-allam-ellen/> Sakaszi 2014.10. 02. Letöltés. 2014. 11. 21.

Az örmény–török viszonylat

Az örmény és a grúz közös határ – a határrendészet szempontjából – a legprobléma-mentesebb viszonylat. Ennek a fő oka, hogy az államhatár mindkét oldalán erős a határőrizeti tevékenység.

Az örmény határ a határforgalom elől le van zárva.

A grúz–török viszonylat

Jelenleg a grúz–török viszonylat képezi a legkisebb kockázatot. A határsértők száma elenyésző.

Az aknamezők az államhatár mentén az örmény, az azerbajdzsáni, az iráni, az iraki és a szíriai határviszonylatban találhatók. A határsáv és a műszaki zárrendszer célja, hogy megakadályozzák az államhtáron kersztül ható illegális migrációt és csempésztevékenységet.

A Törökországi tengeri határok határőrizete

Törökország tengeri határainak hossza számottevően nagyobb (6 530 km), mint a szárazföldi határoké (2949 km). A tengereken a határrendészeti feladatokat a belügyi alárendeltségben lévő Parti Őrség hajtja végre.

A Fekete-tengeri határok

A Fekete-tengeri határok mentén, általában azzal párhuzamosan, hegyvidéki terület húzódik, amely keskeny tengeri partvonalat eredményez. A hegyek magasak és erdővel fedettek. A tengerparton főútvonalak haladnak az egész régióban. Néhány helyen az utak a szárazföld irányába fordulnak. A közlekedési lehetőségek a határsértők számára kedveznek, megkönnyítik a tengerpartról az ország mélységébe történő eljutást. Ebben a viszonylatban főleg a befelé irányuló migráció és csempészet a jelentős.

A Parti Őrség hajóinak típusa és azok állapota változó, megtalálhatóak benne a régebbi és a legmodernebb hajótípusok is. A hajókról hiányoznak a határrendészeti munkát és felderítést támogató berendezések és műszerek. A Parti Őrség nem végez tevékenységet a szárazföldön (például járőrözés, egyéb ellenőrzések).

A Márvány-tengeri határok

A tengerparti terület főleg síkság, amelyben a tenger kis öblöket formázott. A tengerparti területek lakossága főleg a nyári időszakban megnövekszik, a városokban nagyszámú turista tartózkodik. A Márvány-tenger Törökországban beltengernek számít, de a tengeri hajóforgalom ezen a tengerszakaszon számottevő. A legfőbb problémát a kifelé irányuló illegális migráció okozza.

Az Égei-tengeri határok

A meghatározó domborzati viszonyok a magas hegyek, amelyek közvetlenül a tengerparthoz csatlakoznak. A partvonal viszonylag keskeny. A török partok közelében számos görög sziget található. Ezen a tengeren a fő probléma az illegális migráció és a jogellenes halászati tevékenység.

A Földközi-tengeri határok

A Földközi-tengeren a fő kockázati tényező a cigaretta, az alkohol, az üzemanyag, a kozmetikumok és a tea csempészete. A területen a terrorfenyegetettség folyamatosan jelen van.

A határellenőrzésben résztvevő szervezetek és tevékenységük

A Török Hadsereg erői

Korábban a Csendőrség volt felelős a szárazföldi határszakaszokért, de az 1980-as években a megnövekedett terrorfenyegetés miatt a hadsereg erői vették át a határőrizeti feladatokat. A szárazföldi határok biztonságáról és védelméről szóló törvény alapján, napjainkban is a török hadsereg szárazföldi erőinek feladatkörébe tartozik Törökország szárazföldi határai sérthetetlenségének biztosítása. A katonák gyakorlatilag határvédelmi tevékenységet végeznek, melynek fő módszere az államhatár közelében (az általában két kilométer szélességű határsávban) végzett járőrözés. A hadsereg az általuk elfogott személyeket további eljárásra a rendőrségnek adja át.

A hadsereg sorállományának felkészítése a határőrizeti feladatok ellátására hat-tíz hétig tartó alapképzésen történik, amelyet a határvonal közelébe települt, határszolgálatot végrehajtó honvédségi erőknél vezetnek le. A képzés magában foglalja a határőrizetben résztvevő erők hatékony alkalmazására történő felkészítést. Ez alapvetően csak gyakorlati felkészítést ad, megtanítja a katonákat a technikai eszközök kezelésére és alkalmazására. A felkészítés kizárólag csak a jövőbeni várható szolgálati feladatok ellátására terjed ki.

A Török Nemzeti Rendőrség

A határforgalom ellenőrzését az összes határátkelőhelyen (szárazföldi, vízi, légi) a Rendőrség, a Belügyminisztérium Biztonsági Főigazgatóságának szervezete végzi. A Rendőrség felelős a nagyobb városok biztonságáért, valamint a határforgalom-ellenőrzési feladatok koordinálásáért és végrehajtásáért. Az országban 1197 rendőrőrs, 756 kerületi és 81 tartományi igazgatóság működik az ankarai központon kívül kb. 250 000 fős állománnyal.

A Csempészés- és Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály foglalkozik – egyebek mellett – az illegális migráció, az embercsempészés és az emberkereskedelem elleni küzdelemmel.

A Csendőrség

A Csendőrség szervezetéről, feladat- és hatásköréről szóló törvény alapján a Csendőrség kettős feladatrendszerű szervezet. Rendészeti feladatkörében ellátja a közrend és a közbiztonság fenntartását. Katonai jellegű fegyveres testületként – mint a hadsereg része – a vezérkar alárendeltségében tevékenykedik, veszélyeztetettség esetén és háborúban támogatja a hadsereg tevékenységét. Testületi jellemzői miatt viszont közelebb áll a hadsereghez, mint a rendőrséghez.

A Csendőrség hivatásos és sorozott állománnyal hajtja végre feladatait. A Török Csendőrség illetékességi területe: általánosságban a rendőrség illetékességi területén kívüli terület (városokon kívüli terület), ami az ország területének 92%-át foglalja magába. A Csendőrség felelős a teljes Iraki viszonylat egy szakaszának (kb. 200 kilométer) a határbiztonságáért.

A Csendőrség szervezetében a határőrizeti feladatok ellátását (a hivatások vezetésével) a sorállomány végzi. A szervezet összlétszáma 150 000 fő, ebből a határőrizeti és határvédelmi feladatok ellátásába mindösszesen kb. 6000 főt vonnak be. A csendőrtiszt és tiszthelyettesi állomány képzése közvetlenül kapcsolódik az államhatárral kapcsolatos ismeretek elsajátításához. A képzés egyéni és kötelékképzést is magába foglal, melynek alapja az alkalmazásra történő felkészítés.

A Parti Őrség

A Parti Őrség, mint fegyveres rendészeti szerv, békeidőben a Belügyminisztériumhoz tartozik, háborúban és válsághelyzetben a haditengerészet irányítása alatt működik. A szervezet állományának döntő része korábban a haditengerészetnél teljesített szolgálatot. A parti őrségek parancsnokságai az illetékességi területükön látnak el a határvízen határellenőrzési feladatot. A Parti Őrség létszámát 3250 főre becsülik, melynek többsége hivatásos állományú.

A szervezet csak a tengeri határokért felelős, nincs hatásköre a szárazföldön és a határátkelőhelyeken. A határátkelőhelyek az útiokmányok ellenőrzést a török rendőri erők végzik.

A Vámőrség

A Vámőrség szervezetéről és hatásköréről szóló rendelet alapján a fő feladatai közé tartozik mindenfajta csempészség megelőzése, felderítése és nyomozása. A Vámőrség a Miniszterelnöki Hivatalhoz tartozik. A vámőrség helyettes államtitkársága felelős a járműforgalomért és az áruk határátlépésért, az embercsempészet felderítéséért, valamint a határátkelőhelyek biztonságáért.

A Vámőrség széleskörű hazai és nemzetközi együttműködést folytat a társszervekkel. A határátkelőhelyek rendjének fenntartását is a Vámőrség hajtja végre. A török határátkelőhelyeken jelenleg a Rendőrség „csak” az útiokmányokkal kapcsolatos tevékenységekért felelős, minden egyéb feladatot a Vámőrség lát el.

Az integrált határigazgatási rendszer létrehozására irányuló törekvések

A jelenlegi határigazgatási rendszer fő jellemzője, hogy a szervezetek közötti információ áramlás hatásfoka nem elégséges. Minden szervezet a legjobb tudása szerint végzi feladatát, de az együttműködés hiánya az eredményesség rovására megy. Törökországban időszerű a határrendészettel kapcsolatos szabályzók, a szervezeti felépítés, az alkalmazott határőrizeti módszerek korszerűsítése, amennyiben az ország meg szeretne felelni az uniós elvárásoknak.

Az utóbbi években ezen elvárások teljesítésére európai uniós projektek valósultak meg.

Az Integrált Határigazgatás Megvalósítási Terve – 1. fázis

Az Integrált Határellenőrzésről szóló Nemzeti Cselekvési Terv alapján, még mindig folyamatban van a jogszabályok felülvizsgálata és az Integrált Határigazgatási Rendszer (IBM) kialakítása. A Belügyminisztérium szervezetében létrehozásra került az Integrált Határmenedzsment Hivatal, amely a felelős az IBM rendszerének kialakításáért és az önálló Határőr szervezet létrehozásának koordinálásáért.

Az új szervezeti modell kialakításában kiemelkedő jelentőségű volt a TR 07 IB JH 04 számú, az Integrált Határigazgatás Megvalósítási Terve – 1. fázis elnevezésű, 18 hónapig tartó Twinning projekt, mely projekt előkészítette az Integrated Border Management (IBM) bevezetésével kapcsolatos tevékenységeket. (Magyarország volt a projektet vezető ország, konzorciumban az Egyesült Királysággal.)

Ezen projekt nemzetközi alapokon biztosította Törökország számára a legjobb európai uniós és schengeni gyakorlat adaptációját. A projekt indításakor a török miniszterelnök kiadta az integrált határellenőrzés megteremtéséről szóló referendumat, mely kötelező jelleggel magas (miniszteri) szintű együttműködést ír elő a szervezeteknek.

A török kormány felismerte azt is, hogy az új szervezet mellett, az IBM-ben résztvevő szervezetek közötti hatékonyabb együttműködéssel és koordinációval jelentősen növelhető a határellenőrzési rendszer hatékonysága.

Az IBM kialakításának egyik eredményeként hivatásos állományú, új, önálló határőrizeti szervezet jön létre. A szervezet létrehozása és az átalakítás ütemezve történik meg, az új szervezet először a kevésbé veszélyeztetett nyugati határszakaszokon (bolgár-török viszonylat) veszi át a határrendészeti feladatokat, majd, az ütemtervnek megfelelően, a maradék határszakaszokon kezdi meg az ellenőrzést. Az IBM-rendszer is megalakul, ennek keretében Közös Koordinációs és Kockázatelemző Központ létrehozását tervezik, amelyben mindegyik, az IBM-ben érdekelt szervezet képviseli magát.

Az uniós szakértők és a török partnerek közös munkája eredményeként elkészült a török határőrség szervezetének létrehozására szolgáló törvény tervezete. A projekt végeredménye a Nemzeti Akcióterv és a Road Map aktualizálása, valamint a tervezett Törökországi Integrált Határellenőrzési Rendszert részletesen bemutató összefoglaló jelentés elkészítése volt.

A projekt sikeres volt, végrehajtása megkezdődött, de sajnos az utóbbi években kialakult politikai helyzet nem teszi lehetővé a projektben foglaltak további megvalósítása (legalábbis a déli és a keleti határszakaszok mentén).

Az Integrált Határigazgatás Megvalósítási Terve – 2. fázis

A TR 08 IB JH 04 számú, az IBM Kockázatelemző Központ Létrehozására irányuló projekt megvalósításának jogát Finnország nyerte el, melynek témája az Európai Unió legjobb gyakorlata alapján, a kockázatelemző tevékenység fejlesztése Törökországban. A második fázis megvalósítása az első fázis eredményeire támaszkodik, cél a Közös Kockázatelemző Központ létrehozása, amely a határrendészeti kérdésekkel fog majd foglalkozni.

A Török Határőrök Képzése (TR 07 IB JH 02 oktatási projekt)

A szervezet létrehozása mellett, napirenden van a török határrendészeti képzés rendszerének kialakítása, aminek a vezetője Németország volt. A török Belügyminiszter döntése alapján, a Török Rendőr Akadémián már a 2011/2012-es tanévben létrehozták a határrendész szakmai felkészítést koordináló Határőr Fakultációt. A hosszú távú tervek között szerepel az önálló Határőr Akadémia megalapítása, amely a határőr tisztképzés igényeit elégítené ki.

* * *

Megállapítható, hogy 2011-ben Törökországban elindult egy fejlődési folyamat, amely a kialakult politikai helyzet miatt megtorpanni látszik. Az integrált határigazgatási rendszer szervezeti elemei közötti együttműködés elkezdődött. A megvalósult projektek eredményeit felhasználva, a határhelyzet konszolidálása után, a török partnerek előtt megvan a lehetőség arra, hogy 10–15 éven belül egy, az Európai Unió és schengeni előírásoknak megfelelő integrált határigazgatási rendszer alapjait lerakja.

* * *

Az aszimmetrikus hadviselés egyik megjelenési formája a terrorizmus. Az államhatáron átszivárgó terroristák elleni tevékenység egyik fő jellemzője az államhatárok megbízható őrzésének biztosítása. Rendkívül fontos, hogy az államhatár biztonságosan le legyen zárva, ezzel biztosítva azt, hogy illetéktelen személyek azt ne lépjék át.

A Magyar Köztársaság Rendőrsége határrendészeti szakembereinek szakmai tapasztalatait egész Európában elismerik. Hazánk mindig is vezető szerepet töltött be a schengeni vívmányok elméleti és gyakorlati megvalósításában.

Törökországban a jövőben szükséges egy olyan szervezet létrehozása, amely felelős az államhatárral kapcsolatos tevékenységrendszer irányításáért. Az, hogy ez a létrejövő új szervezet a jövőben milyen módszerekkel, mikortól, hogyan fogja ezt a feladatot ellátni, az a török politikai és szakmai vezetés felelőssége.